

مشاهیر عرفان

یادنامہ سی شمارہ ۴

شیخ صفی الدین اردبیلی

خورشیدی بر تارک آسمان اردبیل

چاپ اول

تحقیق و نگارش: افسانہ مجرئی

شماره کتابشناسی ملی	۳۹۱۳۴۹۹	: ۱۰۰۰۰۰ ریال: 8-3317-04-600-978
عنوان و نام پدیدآور	شیخ صفی‌الدین اردبیلی: خورشیدی بر تارک آسمان اردبیل/ تحقیق و نگارش افسانه هجرتی.	
مشخصات نشر	تهران: افسانه هجرتی، ۱۳۹۴.	
مشخصات ظاهری	۳۵۸ ص. مصور: ۲۲ × ۲۲ سم.	
فروست	مشاهیر عرفان. یادنامه‌ی شماره ۴.	
یادداشت	کتابنامه.	
موضوع	صفی‌الدین اردبیلی، اسحاق‌بن جبرئیل، ۴۵۰ - ۷۳۵ ق.	
موضوع	عارفان - ایران	
رده‌بندی دیوینی	۲۹۷/۸۹۲۴	
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۴ ۳۵۷/ص ۲۷۹/۴BP	
سرشناسه	هجرتی، افسانه، ۱۳۵۰ -	
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا	

مشاهیر عرفان یادنامه شماره ۴ شیخ صفی‌الدین اردبیلی
 خورشیدی بر تارک آسمان اردبیل
 ناشر: مولف / تلفن پخش: ۰۹۱۲۶۰۷۵۶۲۵۰ تهران: ۲۰۰۰
 ویراستار: افسانه هجرتی - سعید ایرانزاد قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان
 صفحه آرا: افسانه هجرتی چاپ: طراحی جلد:

فهرست

- ۱- یادداشت نگارنده کتاب ۸
- ۲- مقدمه ۱۸
- ۳- زندگی نامه اجداد شیخ ۲۷
- نسب نامه‌ی شیخ ۲۹
- شرحی بر زندگی نامه اجداد شیخ صفی‌الدین اردبیلی ۳۰
- گرجیان که بودند ۳۶
- شیخ جبرائیل پدر شیخ صفی ۳۹
- ۴- زندگی نامه شیخ صفی‌الدین اردبیلی تا سال ۴۳
- دمیده شدن روح شیخ در بطن مادر ۴۴
- کودکی شیخ ۴۷

- اولین کشف باطنی صفی الدین ۵۴
- جوانی شیخ ۵۸
- شیخ زاهد گیلانی که بود ۷۹
- شرح ملاقات سید جمال الدین و تاج الدین ابراهیم ... ۸۱
- صفی الدین در محضر شیخ زاهد ۸۹
- سند خرقه شیخ صفی الدین ۱۳۲
- ۵- صفی الدین در مقام جانشینی معنوی شیخ زاهد ۱۳۶
- طریقت و مکتب شیخ صفی ۱۴۱
- عشق و عقل از منظر شیخ ۱۵۴
- دیدگاه شیخ در کسب علم ظاهر و درک علم باطن ۱۵۸
- کرامت از نظر شیخ صفی الدین ۱۶۲
- تأثیر نفوذ معنوی شیخ در اعمال و رفتار صاحبان قدرت ۱۶۳

- فرزندان شیخ صفی ۱۷۲
- وفات شیخ ۱۷۴
- برخی از القاب شیخ ۱۸۳
- آثار شیخ ۱۸۳
- شرح انساب شیخ صفی الدین اردبیلی ۱۸۴
- مشاهیر و شخصیت‌های معاصر با شیخ ۱۸۹
- ۶- جانشینان معنوی شیخ ۱۹۱
- صدرالدین جانشین شیخ صفی الدین ۱۹۱
- خواجه علی سیاه پوش جانشین صدرالدین ۱۹۵
- ابراهیم معروف به شیخ شاه ۱۹۷
- جنید ملقب به سلطان ۱۹۸
- حیدر ۱۹۸

شامیر عرفان

- ۶۰۰ - شکل‌گیری مذهب تشیع در ایران
- ۷ - پاسخ شیخ صفی به برخی از سوالات مریدان. ۲۰۲
- ۸ - شرح شیخ در مورد برخی از اشعار و ابیات. ۲۲۱
- ۹ - گزیده سخنان شیخ. ۲۴۰
- ۱۰ - اشعار منتصب به شیخ. ۲۸۶
- ۱۱ - حکایات. ۲۹۷
- ۱۲ - تاریخچه و شرح مجموعه تاریخی شیخ صفی. ۳۱۳
- ۱۳ - کتبه‌های مجموعه شیخ. ۳۵۲
- ۱۴ - منابع و مآخذ. ۳۵۵

یادداشت نگارنده کتاب

بعد از کلام اللہ مجید و احادیث معصومین هیچ سخنی را
فرا تر و غنی تر از کلام بزرگان معرفت نیافتم و به قول شیخ
فریدالدین عطار نیشابوری:

"سخنان ایشان نتیجه‌ی کار و حال است، نه ثمره‌ی حفظ

و قال و از عیان است نه از بیان و از اسرار است نه از

تکرار و از علم لدنی است نه علم کسی و از جوشیدن است

نه از کوشیدن و ایشان وارثین انبیا (ص) هستند."

نگارنده چون در بسیاری از مردم، علاقه به دانستن احوال و

سخنان و حالات این بزرگان را دیدم و خود نیز به

مطالعه در مورد زندگی ایشان تعلق خاطری خاص
داشتم، شروع به تحقیق و گردآوری روش زندگی و پیام
مشاهیر عرفان کشورمان نمودم. بخشی از این مجموعه هم
اینک به صورت سلسله کتابهایی کوچک در قطع خستی به
چاپ رسیده است و در حال حاضر به مدد الهی در
مسیر نگارش و یا تحقیق مابقی این آثار می‌باشم. البته
شرح زندگی و احوالات این بزرگان بسیار فراتر از آن
است که بنده تهیه کرده و در اختیار مخاطبان عزیز قرار
داده‌ام.

عمده انگیزه‌ام از انجام این حرکت اراده‌ی مطالب، تا حد
امکان با سبک و سیاقی ساده بوده است. همواره نگاهم

بر این بوده و هست که این مجموعه در شکل کتابچه‌های کوچک نقش پل‌های ارتباطی بین عموم مردم با دنیای شکوهمند و دور از دسترس بزرگان معرفت‌مان را داشته باشد. خوشبختانه این کتاب را به دلیل غنای بیشتر منابع و اطلاعات موجودی که از شیخ بزرگوار صفی الدین داشتم در قطعی بزرگتر مکتوب نموده‌ام.

توصیه‌ی بنده برای شما تشنگان معرفت که از خواندن احوالات این شخصیتها در هر کدام از کتابچه‌ها محظوظ شده‌اید، این است که برای کسب اطلاعات و آگاهی بیشتر از احوالات آنان به کتب استادان بزرگی همچون دکتر عبدالحسین زرین کوب - دکتر قاسم غنی - دکتر شفیعی

شامیر عرفان

کدکنی - سعید نفیسی - هانری کربن باباصفری و
که به حق منت بزرگی بر گردن یکایک ما دارند مراجعه
نمایید.

مشاهیر ادب و عرفان سرزمین ما از نگاه بسیاری،
شخصیتهایی جهانی هستند و ما ایرانیان افتخار آن را
داریم که این گلهای بی نظیر در خاک ما، روئیده و
بالیده اند و چه خوش گفت شیخ صفی الدین اردبیلی که:
"مشایخ و صاحبان به گنج اسرار الهی رسیده اند و حیف
داشتند که دیگران از آن گنج محروم مانند. پس این
گنجنامه ها را بنیاد کردند تا چون کسی این گنجینه ها را
مطالعه کند، طلب آن گنج کند و بدان محظوظ شود."

پس باشد که این گنج نامه‌ها را بخوانیم و به دنبال
گنجینه‌های پنهانمان بگردیم تا آنها را بیابیم و ایمان داشته
باشیم که در این راستا به ثروتی بی‌کران دست خواهیم یافت.
ثروتی که هیچ دزدی قادر به ربودن آن از ما نخواهد بود و
هیچ سیل و زلزله‌ای توان نابودی و دفن آن را نخواهد
داشت.

در این مختصر وظیفه‌ی خود می‌دانم که از پدر و مادر و
همسر عزیزم که همواره در این مسیر یاور و حامیم بوده‌اند
تشکر کنم و همین‌طور از فرزند دوست داشتیم که در
لحظات خستگی و ناامیدیم، ناصحم بوده و با الفاظ
خردمندانه‌اش مرا به ادامه‌ی حرکت واداشته است.

سیاس ویژه از تک تک عزیزانی که در امر تکمیل این تحقیق بنده را یاری نموده اند؛ خصوصاً جناب آقای دکتر حاجی زاده مدیر کل محترم سازمان میراث فرهنگی که اجازه دسترسی و استفاده بنده را از منابع موجود در آن سازمان معظم صادر فرمودند و آقای دلاور قوام مسئول محترم روابط عمومی سازمان که در هماهنگی و دسترسی سریع به اسناد مربوطه از هیچ کمکی دریغ ننمودند و از آقای مهندس طهماسبی که با حوصله ای تمام پاسخگوی سوالاتم بودند. از جناب آقای هدایتی ریاست محترم مرکز ایران شناسی اردبیل که سالهاست از راهنمایی ها و اطلاعات ایشان بهره مند بوده ام نیز نهایت تشکر را دارم.

یکی از نکات قابل توجه در متن این کتاب تصاویر الصاقی و طرحهای تزئینی آخر و یا اول هر فصل است که به جهت بیشتر شدن جذابیت کتاب غالباً از طرحهای موجود در مجموعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی و مجموعه تاریخی کلخوران استفاده کرده‌ام. بخشی از عکسها جزو آرشیو شخصیم بوده و مابقی تصاویر برگرفته از آرشیو اداره میراث فرهنگی استان اردبیل است؛ و خالق برخی از شاهکارهای هنری موجود در کتاب حاضر کاری از جناب آقای امامی است که از خدمات ایشان نیز سپاس گزارم. بنده حقیر به نوبه‌ی خودم و از طرف تمام ارادتمندان این خطه از تک تک کسانی که در این دو دهه‌ی اخیر

شامیر عرفان

جهت احیای مجموعه‌ی گران سنگ شیخ صفی آستین
بالا زدند و با تمام قوا این مجموعه را که تا حدود ۲۵ سال
گذشته مخروبه‌ای بیش نبود به زیبایی احیا کردند، تا این
یادگار غنی را به بهترین شکل به فرزندان این خطه تحویل
دهند و امید آن دارم که فرزندانمان نیز قدر این همه
تلاش و زحمت و سرمایه ملی را دانسته و در احیای
روز افزون تمام آثار و ابنیه آن که هویت و اصالت
خودشان است کوشا باشند.

افسانه محترمی

۱۳۹۴/۴/۱۴

